

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Чернігівська політехніка"
Освітня програма	6079 Лісове господарство
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	205 Лісове господарство

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Чернігівська політехніка"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	6079
Назва ОП	Лісове господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Дудюк Володимир Степанович, Сідлецька Оксана Миколаївна, Пузріна Наталія Василівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	09.03.2021 р. – 11.03.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/metod_department/zvit-205.pdf
Програма візиту експертної групи https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/metod_department/prog-lg.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма «Лісове господарство», на думку ЕГ, відповідає Критеріям акредитації, а наявні недоліки можуть бути виправлені, зокрема, залученням до реалізації ОП «Лісове господарство» доктора наук з відповідної спеціальності. ОП «Лісове господарство», без сумніву, затребувана на ринку праці, відповідає стратегії розвитку Національного університету «Чернігівська політехніка» (<http://surl.li/ktpd>). Правила прийому на навчання зрозумілі, чіткі та доступні для зацікавлених ОП осіб. Прозорість і публічність діяльності ЗВО достатня для формування студентоцентрованого підходу та принципів академічної свободи всіх учасників освітнього процесу. На сайті Національного університету «Чернігівська політехніка» у вкладці Нормативна база (<https://www.stu.cn.ua/staticpages/public-info/>) чітко прописані правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, під час академічної мобільності та у неформальній освіті. Для забезпечення задоволення потреб всіх учасників освітнього процесу в ЗВО існує психологічна служба. Після зустрічі з керівництвом ЕГ відмітила, що забезпечення якості освіти відбувається відповідно до загальноуніверситетської політики.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОП «Лісове господарство» відповідає місії та стратегії розвитку університету, має чітко прописану мету та ціль, враховує основні тенденції розвитку лісового господарства та потреби регіонального ринку праці. Правила вступу на навчання за ОП враховують всі її особливості, чіткі, не мають дискримінаційних положень, доступні для усіх зацікавлених в освітній програмі сторін. Інформація про ОП «Лісове господарство» відкрита і оприлюднена у вільному доступі на сайті ЗВО. Позитивним в реалізації ОП є постійна співпраця з роботодавцями різних підприємств регіону, наявне матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення дозволяють досягнути ПРН. Доступ до освітньої програми, внутрішніх нормативних документів, які чітко врегульовують освітній процес і не містять жодних дискримінаційних положень, є відкритим для всіх зацікавлених сторін через офіційний сайт університету. У закладі існують принципи формування корпоративної культури під час реалізації політики та процедури забезпечення якості освіти. Прозора для здобувачів процедура оцінювання й оскарження результатів навчання. Позитивним є проведення анкетувань здобувачів щодо ключових питань ОП і оприлюднення їх на офіційному сайті. Діє політика академічної доброчесності закладу – розроблені заходи попередження й санкції до порушників.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Експертна група вважає за необхідне зазначити, що для формування студентоцентрованого підходу до реалізації ОП «Лісове господарство» та широкого ознайомлення з нею всіх зацікавлених сторін та стейкхолдерів слід забезпечити загальний доступ до переліку вибіркового дисциплін, так як наразі цей доступ через електронний кабінет тільки для здобувачів, які навчаються у даному закладі. Також рекомендовано переглянути норми щодо обмежень мінімальної чисельності групи студентів при формуванні індивідуальної освітньої траєкторії. Покращення матеріально-технічного забезпечення лабораторій за даною ОП призведе до значного підсилення програми та її конкурентоспроможності. Слід ретельніше переглянути змістовне наповнення ОК, зокрема матриці відповідності ПРН циклу фахових обов'язкових компонент. Активніше залучати роботодавців і провідних НПП із ЗВО до аудиторних занять на регулярній основі. А також розміщувати інформацію щодо пропозицій стейкхолдерів із удосконалення ОНП і висвітлювати прийняті рішення на офіційному сайті. ЗВО слід активізувати роботу щодо академічної мобільності та міжнародної діяльності здобувачів та НПП з метою інтеграції до міжнародної наукової спільноти. На випусковій кафедрі слід звернути увагу на підсилення наукової роботи (тематики, гранти) та кадрового забезпечення НПП, які відповідають за реалізацію ОП «Лісове господарство».

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП «Лісове господарство» є актуальною, має чітко сформульовану мету, яка полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти (ЗВО) компетентностей для провадження професійної діяльності у сфері ведення лісового господарства

з урахуванням його регіональних особливостей, зокрема ведення господарства в районах, які зазнали забруднення радіонуклідами в результаті аварії на ЧАЕС. Цілі ОП взаємопов'язані з місією та стратегічною метою розвитку університету, і полягають у розвитку суспільства на засадах освітніх та наукових досягнень задля вирішення глобальних проблем людства, які неминуче пов'язані із змінами довкілля (Стратегія розвитку Національного університету «Чернігівська політехніка» на 2021-2027 роки, <http://surl.li/ktpe>). Відповідність мети ОП «Лісове господарство», місії та стратегії ЗВО було підтверджено під час онлайн зустрічі з гарантом ОП, ректором та представниками менеджменту Національного університету «Чернігівська політехніка». Цілі ОП у редакції різних років співвідносяться між собою та підтверджують поступовий розвиток даної ОП. ОП «Лісове господарство» передбачає студентоцентризований підхід до набуття як загальних, так і фахових компетентностей (в тому числі, і забезпечення набуття здобувачами вищої освіти відповідних навичок soft skills).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Експертною групою встановлено, що у Національному університеті «Чернігівська політехніка» залучення усіх зацікавлених сторін до формулювання цілей та програмних результатів навчання, а також перегляд ОП визначається Положеннями про Порядок розробки, затвердження, моніторингу та закриття освітніх програм (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-rozr-op2.pdf>); Організацію освітнього процесу; гаранта освітньої програми (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-garant.pdf>). Пропозиції стейкхолдерів були враховані при перегляді ОП «Лісове господарство». Так, за пропозицією роботодавців збільшено обсяг практичної підготовки ЗВО, яка на сьогодні складає 18 кредитів. Значна увага приділена розвитку фахових компетентностей з мисливського господарства та захисних функцій лісу. За результатами опитування ЗВО і випускників та їхніми пропозиціями у ході обговорення ОПП було розширено перелік вибіркового компоненту і сформовано Блок 1 ОПП та доповнено Блок 2 здебільшого для формування ЗК 13 та ЗК 14. За пропозиціями НПП, ЗВО та роботодавців розширено Блок 3 та Блок 4 ОПП освітніми компонентами для поглибленого засвоєння ФК (прот. №7, 8 засідання кафедри аграрних технологій та лісового господарства від 12.02.19 та 24.01.20). Під час роботи експертної групи встановлено, що залучення стейкхолдерів до визначення цілей ОП та перегляду програмних результатів навчання носить справжній, а не формальний характер та відбувається на постійній основі. Це також було підтверджено під час інтерв'ювання роботодавців, випускників, представників студентського самоврядування та НПП. Рада із забезпечення якості Національного університету «Чернігівська політехніка» (https://www.stu.cn.ua/news_view/3657/) під час засідань вивчає результати онлайн-опитування здобувачів вищої освіти та НПП щодо навчального процесу в умовах карантину та внесення змін до освітніх програм.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ з'ясувала, що цілі та ПРН ОП «Лісове господарство» враховують сучасні міжнародні, національні та регіональні виклики у сфері лісового й мисливського господарства, а також охорони, захисту, раціонального використання та відтворення ресурсів лісу, мисливської фауни, інших корисних функцій лісових екосистем з урахуванням глобальних змін клімату. Інтерв'ювання роботодавців та випускників ОП підтвердило потребу у фахівцях галузі, які підготовлені до ведення лісового та мисливського господарства з урахуванням глобальних екологічних впливів. Галуzeвий та регіональний контексти враховані при формуванні та перегляді цілей та програмних результатів ОП, особлива увага приділяється розвитку захисного лісорозведення, агролісомеліорації, ведення наближеного до природи лісівництва, мисливствознавства. На основі вивчення досвіду функціонування вітчизняних та іноземних освітніх програм, було визначено й обґрунтовано спрямування ОП на організацію сталого ведення лісомисливського господарства, захисного лісорозведення та агролісомеліорації в умовах регіону. Лісогосподарські підприємства регіону, які є потенційними роботодавцями провадять екологічно збалансоване і відповідальне ведення лісового господарства відповідно до принципів FSC, а також здійснюється електронний облік деревини. З цією метою досягнення цілей ОП із забезпечення ПРН 8-12 з урахуванням спрямування та функціонування підприємств удосконалено ОК 10, ОК 14, ОК 30-35, ВБ 3, ВБ 7, ВБ 11, ВБ 17, ВБ 22, ВБ 24, а також забезпечено тестовий доступ до Системи «Електронний облік деревини» на підставі угоди з ДП ЛІАЦ (договір № 662 від 21.10.2020 р.). Серед кращих практик споріднених ОП НУБіП України, НЛТУ України, ХНТУСГ ім. П. Василенка був використаний блоковий підхід при виборі освітніх компонентів циклу професійної підготовки та набуття навичок комунікації і soft skills. Також при формуванні цілі та визначенні ПРН ОП враховано досвід ОП іноземних університетів, зокрема республіки Білорусь (БДТУ, ГДУ ім. Ф. Скорини) лісове господарство якої ведеться в подібних природних та кліматичних умовах. Інтерв'ювання роботодавців підтвердило той факт, що у регіоні є потреба у фахівцях лісової галузі та можливість працевлаштування випускників на профільних лісогосподарських підприємствах. Разом з тим, ЕГ констатує факт не залучення до комунікаційного майданчика представників з числа користувачів мисливських угідь регіону, окрім лісогосподарських підприємств.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати

навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ЕГ в результаті аналізу ОП «Лісове господарство» і змісту її ОК, інтерв'ювання гаранта, НПП, випускників та студентів пересвідчилася, що ОП та її компоненти дозволяють сформувати у ЗВО загальні та фахові компетентності необхідні для виконання професійних обов'язків фахівця лісового господарства. До ОП додатково включені ЗК13 та ЗК14, які покликані забезпечувати підприємницькі, комунікаційні та лідерські навички. Державна атестація ЗВО проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, з вирішенням спеціалізованого або прикладного завдання у сфері ведення лісомисливського господарства. Аналіз ОП, навчального плану, силабусів навчальних дисциплін свідчить, що ОП дозволяє досягти ПРН, визначених Стандартом вищої освіти України підготовки бакалавра спеціальності – 205 Лісове господарство, введеного в дію 05.12.2018 р. (наказ МОН України №1342). Наведене вище підтверджено за результатами роботи ЕГ, зокрема, з аналізу ОП «Лісове господарство», відомостей самооцінювання, змісту освітніх компонентів ОП, навчального плану, зустрічами з гарантом ОП, НПП, здобувачами освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП «Лісове господарство» сформульовані чітко, враховують досвід і тенденції розвитку лісового господарства та регіонального ринку праці. До ОП додані ЗК13 та ЗК14, які забезпечують формування підприємницьких, комунікаційних та лідерських навичок. Належним чином забезпечено порядок формування та перегляд ОП «Лісове господарство» відповідно до вимог Положень Національного університету «Чернігівська політехніка», що створює умови для удосконалення освітнього процесу за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабких сторін та суттєвих недоліків не виявлено. До рекомендацій можна віднести пропозицію щодо вивчення та врахування досвіду функціонування споріднених ОП в іноземних університетах. Також ЕГ рекомендує усунення двозначного трактування форми державної атестації. Так, у розділі 3 ОПП чітко визначено форму державної атестації в спосіб публічного захисту випускної кваліфікаційної роботи, однак в загальній інформації про оцінювання зазначено комплексний екзамен (державна атестація). Налагодження комунікації з користувачами мисливських угідь сприятиме удосконаленню ОП «Лісове господарство», враховуючи її спрямування.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі ОП «Лісове господарство» чіткі, зрозумілі, відповідають місії і кореспондуються із стратегічною метою розвитку університету, визначаються з урахуванням пропозицій і потреб стейкхолдерів, враховують тенденції розвитку спеціальності, враховують досвід вітчизняних і іноземних освітніх програм. Зміст і структура ОП забезпечує досягнення ПРН відповідності до чинного Стандарту вищої освіти України. У цілому ОП «Лісове господарство» та освітня діяльність за цією програмою відповідають визначеному критерію з рівнем відповідності В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

За наведеними даними встановлено, що обсяг освітньої програми та її окремих освітніх компонентів (<https://op.stu.cn.ua/files/op/OPP%20205%20Lis%20bakalavr%202019%20vs%202020.pdf>) відповідає вимогам діючого законодавства щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідно до вимог Стандарту вищої освіти України для освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальністю 205 «Лісове господарство» від 05.12.2018 р. (наказ МОН України №1342). Загальний обсяг компонентів ОП «Лісове господарство» становить 240 кредитів ЕКТС, з них 180 кредитів становлять обов'язкові освітні компоненти, і 60

кредитів становить вибіркова складова ОП (25% від загального обсягу), дисципліни вибіркової компоненти здобувачі обирають з переліку вибірових дисциплін вільного вибору студента. В процесі аналізу НП експертна група відмітила, що загальна кількість аудиторних годин менша $1/3$ ($240=7200 - 1/3=2400$ (в НП 1990), аналогічно і в деяких дисциплінах (5 кредитів, з них 40 год аудиторних годин (має бути 50). Під час онлайн-зустрічей з гарантом та директором ННІ ЕГ отримала уточнення щодо цього, зокрема, що 1 кредит в таких дисциплінах відведено на іспит. На думку ЕГ проектній групі слід переглянути норми часу аудиторних занять при формуванні НП.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Під час роботи зі звітом самоаналізу експертна група встановила, що зміст освітньої програми має чітку структуру та містить необхідні складові (обов'язкові та вибірові). Освітні компоненти програми складають собою логічну взаємопов'язану систему, і дають можливість здобувачам освіти досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання за освітньою програмою «Лісове господарство», що акредитується. Індивідуальну траєкторію студенти формують як з дисциплін загального циклу, що забезпечують досягнення і навичок soft skills зокрема, так і циклу фахових дисциплін за вибором з відповідних блоків (лісомисливський чи лісомеліоративний відповідно до інтересів здобувачів). Здобувачі обирають 2 дисципліни з 16 в обсязі 6 кредитів ЄКТС загального блоку, та в циклі професійної підготовки з 2 блоків, які формують професійні компетентності. Процедура вільного вибору дисциплін зазначена в нормативних документах та дотримується всіма учасниками освітнього процесу, в чому ЕГ переконалася на зустрічах з фокус-групами. Вибір дисциплін здійснюється через електронний кабінет системи Moodle.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП «Лісове господарство» відповідає вимогам діючого Стандарту вищої освіти України для освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності 205 «Лісове господарство» (наказ МОН України №1342 від 05.12.2018 р.). Освітні компоненти ОП «Лісове господарство» за своїм змістом відповідають предметній області, проте на думку ЕГ потребують певного уточнення і перегляду, зокрема в контексті досягнення ПРН циклу обов'язкових загальних дисциплін. В НП до блоку обов'язкових загальних дисциплін внесена дисципліна «Агроєкологія», під час ознайомлення з силабусом дисципліни встановлено, що в процесі вивчення дисципліни студенти вивчають питання родючості ґрунтів, екологічної стабільності та оптимізації структури виключно сільськогосподарських агроландшафтів та агроєкосистем, відтак ЕГ відзначає невідповідність ПРН10 та ПРН11, зазначених в силабусі. Під час інтерв'ювання відповідної фокус-групи на запит ЕГ було отримано відповідь, що дана невідповідність це суто технічна помилка, яка буде виправлена. Відтак, матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОП та матриця забезпечення програмних результатів навчання за відповідними компонентами ОП мають бути відредаговані.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів освіти реалізується шляхом вільного вибору дисциплін відповідно до діючого Порядку запису здобувачів вищої освіти на вивчення вибірових навчальних дисциплін у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<http://surl.li/ktrn>). Встановлено, що здобувачі вищої освіти через електронну систему Moodle здійснюють процедуру вибору дисциплін зі списку запропонованих у системі дистанційного навчання до 1 березня поточного навчального року. Здобувачі обирають 2 дисципліни з 16 в обсязі 6 кредитів ЄКТС загального блоку, та в циклі професійної підготовки з 2 блоків (лісомисливського чи лісомеліоративного), що формує напрям професійних компетентностей. Проте, слід відмітити, що відповідно п. 8 Порядку у випадку, якщо здобувач вищої освіти не визначився з переліком вибірових дисциплін у визначені терміни згідно з пунктом 6, директор (декан) здійснює запис такого здобувача вищої освіти до певної академічної групи самостійно з ознайомленням його з відповідним розпорядженням під підпис, що може бути трактовано як порушення вільного вибору здобувача. Під час інтерв'ювання здобувачів ЗВО підтверджено, що вибір дисциплін здійснюється шляхом самостійного обрання з переліку дисциплін через електронний кабінет, проте в ЗВО існує нормування кількості студентів в групі, що, на думку ЕГ, може знизити якість формування індивідуальної вибіркової траєкторії здобувачів освіти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

За ОП передбачено проходження навчальної та виробничої практики. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-org-osp1.pdf>) та Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/prakt.pdf>) базами практик є підприємства, організації та установи будь-якої форми власності в Україні та за кордоном, навчальні, виробничі й наукові підрозділи Університету, які мають належні умови для проведення практики. Здобувачі освіти за ОП «Лісове господарство» проходять практики державних лісгосподарських підприємствах, з якими є відповідні угоди, а також у підприємствах «Чернігівоблагроліс». Слід відмітити, що в навчальному плані передбачено навчальні практики тривалістю 2 тижні (3 кредити ECTS) у 2 та 4 семестрах. Під час проведеної зустрічі з фокус-групами встановлено, що навчальна практика 1 курсу з дисциплін «Ботаніка» та «Дендрологія» проходить на базах «Деснянка», «Фортуна» та на території регіонального ландшафтного парку «Ялівщина». Студенти 2 курсу навчальну практику з дисциплін «Механізація лісгосподарських робіт» та «Лісівництва» проходять на вищезазначених базах та додатково на лісгосподарських підприємствах, про що було зазначено під час он-лайн зустрічі. Натурна лісівничо-таксаційна практика тривалістю 4 тижні і обсягом 6 кредитів проходить у 6 семестрі. Переддипломна практика має тривалість 4 тижні обсяг 6 кредитів, проте слід відмітити, що практика проходить у квітні, що певною мірою може ускладнити або й унеможливити збір необхідного матеріалу для випускної кваліфікаційної роботи, проте на зустрічі студенти розповіли, що збирати матеріал для написання починають ще під час натурно-лісівничо-таксаційної практики. Виробнича (переддипломна) практика проводиться переважно на профільних підприємствах регіону. ЕГ рекомендує підсилити практичну складову ОП шляхом збільшення обсягів та тривалості навчальних практик з фахових дисциплін навчального плану, зокрема, під час розмови і з випускниками і з здобувачами така пропозиція була озвучена ними. Збільшення обсягів та тривалості практичної підготовки дозволить підсилити набуття фахових компетентностей (ФК1, ФК2, ФК4, ФК5, ФК11) та відповідних ПРН, а саме ПРН 9, ПРН10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН15, ПРН16.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills) шляхом включення до блоку 1 та блоку 2 дисциплін вільного вибору студента таких як Комунікаційний менеджмент, Риторика, Корпоративна культура тощо для формування навичок лідерства, роботи в команді, здатності вирішувати поставлені задачі задля забезпечення відповідної практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Також студенти можуть обирати відповідні тренінг-курси, зокрема такі як «Креативне мислення та інтелектуальна власність» тощо. Під час зустрічі з здобувачами освіти та студентським самоврядуванням ЕГ відмітила активність здобувачів, їх лідерські якості та активну участь у роботі університету. Під час інтерв'ювання фокус-груп ЕГ відмітила, що формування навичок soft skills забезпечується і під час проходжень виробничої практики здобувачами на профільних підприємствах регіону.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Перелік професій, наведений у ОП відповідає галузі.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз навчального плану показав що в цілому розподіл кредитів ЕКТС між освітніми компонентами (дисциплінами та виконанням кваліфікаційної роботи бакалавра) виконано в межах чинного законодавства та Стандарту вищої освіти України для освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальністю 205 «Лісове господарство», введеного в дію 05.12.2018 р. (наказ МОН України №1342). Відтак, на думку експертної групи обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання. Також на основі аналізу анкет здобувачів, ЕГ зробила висновок, що здобувачі самостійному вивченню дисциплін приділяють менше часу, ніж заплановано НПП (здобувачі мало самостійно працюють, при цьому кількість годин для самостійної роботи вища максимальної). Обсяг освітньої програми складає 240 кредитів, проте з аналізу навчального плану відмітимо, що потребує коригування тривалість навчальної практики 8 тижнів за весь період навчання, так як практична підготовка фахівців лісової галузі має свої особливості і збільшення практичної підготовки призведе до досягнення відповідних ПРН. Також, при інтерв'ювання відповідних фокус-груп, і здобувачі освіти, і випускники наголосили на необхідності посилення практичної підготовки під час реалізації ОП «Лісове господарство».

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

На ОП Лісове господарство підготовка здобувачів за дуальною формою не здійснюється, проте діє Положення про порядок організації та проведення дуального навчання у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-dual.pdf>). При роботі з фокус-групою роботодавців та при розмові з керівництвом ЗВО та гарантом, ЕГ відмічає значну зацікавленість всіх учасників освітнього процесу в реалізації дуальної освіти в закладі.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів, в цілому, відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для бакалаврського рівня вищої освіти, зміст освітньої програми задовольняє предметну область спеціальності, має чітку структуру, освітні компоненти в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Перегляд освітньої програми відповідно до вимог діючого Стандарту та уточнення її компонентів за результатами обговорення з зацікавленими сторонами та стейкхолдерами, надали можливість здобувачам вищої освіти здобувати відповідні соціальні навички (soft skills) та підсилити набуття фахових компетентностей.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

В ОП «Лісове господарство» слід приділити увагу практичній підготовці – наявні навчальні і виробничі практики, які дозволяють сформувати здобувачам необхідні компетентності, мають, на думку опитаних здобувачів, бути збільшені в обсязі. Не дивлячись на дієву співпрацю з роботодавцями та стейкхолдерами, слід підсилити навчальні практики та реалізувати акцент ОП на практичну підготовку. Потребує уточнення віднесення дисциплін «Лісова зоологія» та «Біологія лісових звірів і птахів» у вибіркочу складову (забезпечення реалізації ПРН 10). Потребує вдосконалення процедура ознайомлення з вибіркочими дисциплінами зацікавлених сторін та формування індивідуальної траєкторії здобувачів освіти ОП, що акредитується.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Аналіз ОП «Лісове господарство» дає змогу встановити, що освітня діяльність за цією програмою відповідає вимогам діючого законодавства щодо обсягу освітніх компонентів, дозволяє сформувати індивідуальну освітню траєкторію здобувачів освіти відповідно до вимог Стандарту вищої освіти України для освітнього рівня «Бакалавр» та загалом Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими, і зазначені при аналізі відповідних пунктів звіту.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Національного університету «Чернігівська політехніка» у 2021 р. (затверджені і введені в дію в грудні 2020 р.) оприлюднено на сайті ЗВО (<https://vstup.osvita.ua/doc/files/2021/receptionRule/140.pdf>) для ознайомлення абітурієнтами та здобувачами. За інформацією відповідального секретаря ПК Правила розробляються на основі Умов прийому обговорюються, затверджуються до завершення календарного року, що передбачає набір. Обов'язковою умовою є їх оприлюднення та розміщення в Системі ЄДЕБО. Зміни до Правил, вносяться не пізніше, ніж за місяць до початку вступної кампанії, крім випадків, які виникають у зв'язку зі зміною законодавчої та нормативно-правової бази та/або форсмажорних обставин. Правила прийому на навчання за ОП є структуровані, чіткі та зрозумілі, не містять дискримінаційних положень. Правила передбачають умови вступу та навчання абітурієнтів з особливими освітніми потребами, іноземців та осіб без громадянства. Також зазначено особливості щодо спеціальності 205 «Лісове господарство», яку включено до «Переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка» (додаток 2). Усю необхідну інформацію для вступників на дану ОП можна без проблем знайти на сайті ЗВО в розділі «Вступ до університету», а також можна надіслати повідомлення чи зателефонувати до приймальної комісії і отримати детальнішу інформацію при необхідності. До відома вступників доводяться розклад консультацій, вступних випробувань, апеляцій. Вступні іспити, які проходять замість ЗНО, проводяться за програмами та технологіями зовнішнього незалежного оцінювання. Фаховий вступний іспит для

абітурієнтів на базі диплому молодшого спеціаліста ОП «Лісове господарство» проводиться в формі письмових відповідей на тести. До екзаменаційного білету включено 25 питань єдиного вибору відповідно до Програми (<https://www.stu.cn.ua/media/files/fvv/205-bac1.pdf>). Склад фахової атестаційної комісії з спеціальності «Лісове господарство» формується з числа провідних НПП кафедри аграрних технологій та лісового господарства. Під час роботи з фокус-групами здобувачів освіти було встановлено зрозумілість та доступність правил вступу, а також відсутність скарг, що стосується і вступу на основі повної загальної середньої освіти, і на основі здобутого рівня освіти.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за ОП «Лісове господарство» на базі повної загальної середньої освіти враховують особливості ОП. Зокрема при вступі на перший курс зараховуються бали сертифікатів ЗНО за 2018-2021 р.р. з української мови – 0,35 (ваговий коефіцієнт), математики (фаховий) - 0,3, а також історії України, або іноземної мови, або біології, або географії, або фізики, або хімії - 0,25 на вибір та середній бал документа про повну загальну середню освіту – 0,1, що забезпечить початкові компетентності для навчання на цій ОП. Сумарний конкурсний бал множить на: регіональний коефіцієнт (РГ), який дорівнює 1,04; на галузевий коефіцієнт (ГК), який дорівнює 1,02 для поданих заяв із пріоритетністю 1 та 2, оскільки дана спеціальність входить до Переліку спеціальностей яким надається особлива підтримка; на сільський коефіцієнт (СК), який дорівнює 1,05 для осіб, зареєстрованих у селах та які здобули повну загальну середню освіту у закладах освіти, що знаходяться на території сіл, у рік вступу. Вступ на базі молодшого спеціаліста (молодшого бакалавра) проходить за наявності сертифіката ЗНО з української мови – 0,25 (ваговий коефіцієнт) та історії України – 0,25, окрім цього абітурієнт повинен скласти фахове вступне випробування – 0,5. На сайті університету наведено програму вступного випробування за 2020 р. (<https://www.stu.cn.ua/media/files/fvv/205-bac1.pdf>), яка містить п'ять освітніх компонент (хімія, ботаніка, механізація лісового господарства, дендрологія, лісова зоологія). Середній бал додатку до наданого диплома враховується лише коли на одне місце претендують декілька вступників з однаковим результатом. В результаті аналізу Правил прийому, інтерв'ювання відповідального секретаря ПК, гаранта, НПП, представників студентського самоврядування ЕГ пересвідчилася, що положення Правил прийому обговорюються зацікавленими сторонами, затверджуються рішенням Вченої ради та вводяться в дію наказом ректора. На підставі обговорення формуються вагові коефіцієнти конкурсних предметів, програма фахових вступних випробувань, які періодично змінюються і враховують особливості підготовки на ОП «Лісове господарство».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановлено, що правила визнання результатів навчання отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, регулюються наступними нормативними документами: Положенням про організацію освітнього процесу, Порядком визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-akad-rizn.pdf>), Правилами прийому. Зазначений Порядок є чітким та структурованим, а також є доступним для здобувачів на веб-сайті ЗВО. Порядок застосовується до ЗВО, які повертаються з академічних відпусток, поновлюються, переводяться з інших ЗВО, а також для ЗВО, які здобули відповідний ступінь вищої освіти. Перезарахування здійснюється тільки за наявності оригіналів академічних довідок, додатків до диплома, оформлених належним чином. Правила прийому передбачають зарахування на старші курси за умови перезарахування до 20 кредитів. ЕГ з інтерв'ювання гаранта, директора ННІ, ЗВО було встановлено уточнену інформацію щодо перезарахування результатів навчання з окремих дисциплін студентам, які вступали на ОП на основі диплому молодшого спеціаліста. Прикладів зарахування результатів навчання після програм академічної мобільності здобувачами ОП «Лісове господарство» на час акредитації не було. З інформацією про програми академічної мобільності, визнання результатів навчання з інших ЗВО студенти можуть ознайомитися на сайті, отримати консультацію гаранта, куратора, представників студентського самоврядування, що було підтверджено під час інтерв'ювання здобувачів освіти, гаранта та керівництва інституту.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулює Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-akad-rizn.pdf>). Університет може визнати результати навчання у неформальній освіті в обсязі не більше 10% від загального обсягу за ОП. Правила є досить чіткими та зрозумілими. Прикладів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на даній ОП не було.

Під час інтерв'ювання ЗВО було встановлено, що вони обізнані щодо можливості перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, наприклад, при отриманні сертифіката з іноземної мови.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила вступу на навчання за освітньою програмою «Лісове господарство» враховують особливості ОП, є чітко окресленими, зрозуміло викладеними, не містять дискримінаційних положень, доступні для розуміння потенційних вступників, оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. Наявний публічний доступ до документів університету, що регулюють визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО і неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ лише частково мала можливість переконатися у дієвості визнання результатів навчання. На ОП є приклади перезарахування дисциплін лише у тих студентів, які вступали на базі попередньо здобутого ступеня ВО. ЕГ вважає за доцільне рекомендувати ЗВО надати публічний доступ до Програми фахових вступних випробувань на 2021 р.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Результати проведеного експертами аналізу доступу до Правил прийому на ОП «Лісове господарство» та визнання результатів навчання дають підстави вважати, що Критерій 3 загалом відповідає встановленим вимогам рівня В. Правила прийому на навчання викладені чітко і зрозуміло, не містять дискримінаційних положень, відповідають особливостям ОП. Доступ до освітньої програми та результатів навчання чітко визначає процедуру вступу та визнання програмних результатів навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання викладені у Положенні про організацію освітнього процесу <https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-org-osp1.pdf>. Слід зазначити, що у Національному університеті «Чернігівська політехніка» передбачено і реалізується застосування різних форм навчання, які внесено до навчального плану, зокрема лекції, лабораторні, практичні заняття, які сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Зазначені методи навчання і викладання ОП реалізують принцип академічної свободи, здобувачі вільно обирають теми випускних робіт з врахуванням власних інтересів. Також важливе значення має доступність для студентів матеріалів дисциплін на платформі Moodle. Також відмічено комунікація між викладачами та ЗВО в соцмережі Telegram. Для оцінки задоволеності здобувачів освітньою підтримкою проводиться опитування студентів <http://surl.li/kbug>, при роботі з фокус-групою студенти відмітили, що анкетування і опитування проводяться на постійній основі. НПП проводять заняття із студентами як очно, так і он-лайн. Під час проведення акредитаційної експертизи навчання проводилося аудиторно. У процесі роботи з фокус-групами встановлено задоволеність здобувачів формами навчання, відмічено, що і якістю лекційних і практичних занять студенти задоволені. Також при он-лайн огляді матеріально-технічної бази, гарантом було продемонстровано заняття в лабораторії з дисциплін «Лісове товаровознавство» та «Лісова меліорація».

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформацію щодо змісту освітніх компонентів студенти можуть знайти у вільному доступі на платформі Moodle за посиланням <https://eln.stu.cn.ua/> або на сайті університету у вкладці Дистанційне навчання. Робочі програми навчальних дисциплін висвітлено на особистій сторінці здобувача на платформі Moodle. Силабуси навчальних дисциплін містять всю необхідну інформацію, студенти ознайомлені і з програмними результатами навчання дисциплін і з формами контролю знань, що було уточнено на зустрічі з відповідною фокус групою. Студенти розповіли, що за допомогою особистого електронного кабінету здобувач має змогу отримати інформацію про: освітню програму, робочі програми дисциплін, лекційні курси, методичні розробки для лабораторних і практичних занять, самостійної роботи. Також є можливість дистанційно отримати консультації викладача. Інформування здобувачів вищої освіти щодо змісту освітніх компонентів відбувається вчасно, є доступним і зрозумілим, проте задля формування траєкторії прозорості та публічності ЗВО слід врахувати, що доступ до електронних кабінетів мають тільки зареєстровані користувачі, відтак, зацікавлені сторони та стейкхолдери не мають змоги оцінити наповненість освітніх компонентів ОП «Лісове господарство».

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Студенти приймають участь у конференціях та семінарах, які проводять у ЗВО <https://www.stu.cn.ua/staticpages/conference/>. Також в ЗВО функціонує Наукове товариство здобувачів вищої освіти та молодих учених (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-ntov1.pdf>) та наукові гуртки (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/polozenie/p-nauk-gurtok.pdf>). Під час роботи з фокус-групами встановлено, що студенти мають змогу реалізувати поєднання навчання і дослідження, обираючи напрям цих досліджень і працюючи під керівництвом викладача, результати публікуються у вигляді тез доповідей. Під час роботи ЕГ з здобувачами і студентським самоврядуванням встановлено, що студенти мають можливість займатися науковими роботами відповідно до своїх інтересів. Під час інтерв'ювання ЗВО студент Ткаченко Є.Р. розповів про участь у Всеукраїнському біологічному форумі учнівської та студентської молоді «Дотик природи» і зайняте призове місце. На запит ЕГ закладом була уточнена інформація щодо діяльності наукового гуртка аграрних технологій та лісового господарства (керівник – Чмель О.П.). Проте, ЕГ звернула увагу на те, що наукові дослідження і гуртківців і кафедри, в основному, стосуються агрономії і досить мало дотичні до лісового господарства (перелік напрямів досліджень: оптимізація зелених зон територій Чернігівського Полісся; дослідження способів досягнення збалансованого мінерального живлення соняшнику в зоні Полісся України; дослідження впливу на урожайність пшениці мікробних препаратів при передпосівній обробці насіння; вивчення інтенсивних технологій вирощування сільськогосподарських культур в умовах Полісся).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Експертною групою встановлено, що в університеті працює відділ моніторингу якості та система оновлення змісту освітніх компонентів всіх освітніх програм згідно Порядку розробки, затвердження, моніторингу та закриття освітніх програм у Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-rozr-op2.pdf>. Під час роботи з гарантом та НПП встановлено, що оновлення компонентів освітньої програми відбувалося декілька разів, зокрема після затвердження Стандарту вищої освіти України для освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальністю 205 «Лісове господарство», а також після перегляду робочих програм задля впровадження сучасних практик в галузі роботодавцями. Під час спілкування з роботодавцями факти перегляду програм щорічно підтверджено. Робочі навчальні програми дисциплін розробляються НПП кафедри до початку навчального року (семестру). Робочі навчальні програми розглядаються на засіданні кафедри та затверджуються завідувачем кафедри і, відповідно до Положення, оновлюються щорічно. Проте, під час опитування НПП інформація щодо щорічного перегляду програм була уточнена і встановлено, що наповнення програм і оновлення силабусів відбувається за необхідності. Відповідальним за контроль щодо оновлення змісту навчальних програм є гарант ОП, який узгоджує робочі програми з дисциплін ОП, розроблені викладачами.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В університеті задля інтернаціоналізації освітнього процесу розроблена Стратегія (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/s-inter19.pdf>), спрямована на розвиток міжнародного співробітництва у напрямку євроінтеграції освітнього процесу. У ЗВО розроблена і впроваджена Програма підвищення рівня володіння англійською мовою науково-педагогічними працівниками Національного університету «Чернігівська політехніка» (<http://surl.li/kven>). Інтернаціоналізація ЗВО передбачає активізацію учасників освітнього процесу в програмах академічної мобільності, міжнародних проектах, конкурсах – в 2018 р. здобувач Шевченко І.М. приймав участь у виставці в Італії, що було підтверджено під час зустрічі з фокус-групою. Слід відмітити, що за умов карантинних обмежень ЗВО працює над запровадженням онлайн-участі НПП в міжнародних конференціях, семінарах, тренінгах. В ході зустрічі з НПП встановлено, що кількість НПП, які друкують свої роботи у виданнях, що

входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science незначна, зокрема за спеціальністю «Лісове господарство» - 1, що, на думку ЕГ, потребує підсилення.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання сприяють досягненню заявлених у цілей та програмних результатів навчання ОП «Лісове господарство» та студентоцентрованому підходу, також слід відмітити, що всі робочі програми та силябуси для здобувачів освіти (для зареєстрованих користувачів) доступні на платформі Moodle в електронних кабінетах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Освітні компоненти ОП «Лісове господарство» не наведені у вільному доступі, тому під час роботи ЕГ були уточнені. Інформація не за всіма вибірковими освітніми компонентами наведена на сайті у вільному доступі. На деякі курси неможливий гостьовий доступ, без зарахування викладачем на курс студент не може переглянути зміст освітнього компоненту, що може утруднити орієнтацію щодо вибіркової складової ОП. Експертна група рекомендує розмістити у вільному доступі силябуси дисциплін, що викладаються на освітній програмі, для ознайомлення всіх учасників навчального процесу. Потребує підсилення робота щодо публікацій НПП в наукометричних базах Scopus та Web of Science та участь в міжнародних проектах, грантах тощо. Також слід активізувати наукову роботу студентів шляхом підсилення роботи наукових гуртків за даною спеціальністю.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Експертна група вважає, що форми та методи навчання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Зміст ОП оновлюється відповідно до сучасних тенденцій розвитку лісівничої галузі та рекомендацій стейкхолдерів. ЕГ відзначає, що ОП «Лісове господарство» відповідає Критерію за рівнем В, з визначеними недоліками, зазначеними у відповідних пунктах звіту.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Для оцінювання навчальних досягнень ЗВО в межах навчальних дисциплін використовуються різноманітні форми контролю: вхідний контроль, поточний контроль, експрес-контроль, оцінювання виконання індивідуальних завдань, проміжний (модульна контрольна робота у системі Moodle), підсумковий контроль – залік чи іспит, які дозволяють в повному обсязі оцінити якість знань. За результатами аналізу нормативних документів, інтерв'ювання учасників освітнього процесу встановлено, що в університеті функціонує гнучка система оцінювання результатів навчання. Так, з дисципліни, яка завершується екзаменом, ЗВО може набрати до 60-75 % підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт та контрольних заходів за семестр і до 40-25 % підсумкової оцінки – на екзамені, а з дисципліни, яка завершується заліком відповідно - до 60-90 % підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт за семестр і до 40-10 % підсумкової оцінки – на диференційованому заліку. Оцінювання кожного поточного та контрольного заходу проводиться за 100-бальною шкалою. Додатково можна отримати до 10 балів за особливі досягнення в навчанні (участь в олімпіадах, конкурсах, підготовка публікацій тощо). Основні нормативні вимоги знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО у відповідних Положеннях. Повна інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання представлені у РП та силябусах навчальних дисциплін. Під час поточного контролю оцінюється повнота ведення конспектів, підготовка до занять, самостійність та своєчасність виконання завдань, а також застосовується політика дедлайнів зі зниженням результатів за недотримання термінів виконання завдань до 75% від максимальної оцінки. Терміни проведення підсумкових контрольних заходів відображені у графіку навчального процесу (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/grafik20.xls>). Здобувачі освіти відмітили в процесі роботи з ЕГ, що повну інформацію щодо контрольних заходів вони додатково отримують на першому занятті від викладача.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до Стандарту вищої освіти ОП «Лісове господарство» передбаченою формою державної атестації ЗВО – є публічний захист кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота виконується при завершенні навчання за ОП «Лісове господарство» та призначена для об'єктивної оцінки ступеня сформованості компетентностей у здобувачів освіти, що передбачено також Методичними вказівками до виконання кваліфікаційної роботи бакалавра для ЗВО за освітнім ступенем бакалавр зі спеціальності 205 «Лісове господарство» та Методичними рекомендаціями щодо виконання та оформлення кваліфікаційних робіт ЗВО <https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-mr-kvalrob.pdf>. Слід відзначити, що при інтерв'юванні фокус-групи здобувачів освіти, всі вони зазначили, що вільно обирають тематику кваліфікаційної роботи.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими та доступними для усіх учасників освітнього процесу, регламентуються у Положеннях про Організацію освітнього процесу, Поточне та підсумкове оцінювання знань ЗВО (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-procin.pdf>), що розташовані на сайті ЗВО. Повторне складання екзаменів (диференційованих заліків) допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється директором ННІ. ЕГ на підставі інтерв'ювання учасників освітнього процесу підтверджено, що студенти користуються можливістю перездачі не лише у випадку отримання незадовільної оцінки, але й у випадках коли їх не повністю задовольняють результати поточного оцінювання. Результати оцінювання знань під час семестрового контролю, оцінювання практик та атестації, а також при визнанні результатів навчання в неформальній освіті можуть бути оскаржені здобувачами. Апеляція щодо процедури проведення та об'єктивності оцінювання подається особисто ЗВО через загальний відділ університету на ім'я ректора не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки. Далі створюється апеляційна комісія, до складу якої входять директор ННІ, завідувачі кафедр, НПП та представники органів студентського самоврядування. Учасники фокус-груп підтвердили наявність можливості оскарження результатів через офіційну заяву до адміністрації університету, анонімне звернення у випадку необ'єктивності викладача, конфліктів чи проявів корупції. З оцінки якості викладання та об'єктивності оцінювання проводяться соціологічні опитування ЗВО з використанням системи Moodle. Процедура проведення апеляції регламентується «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань ЗВО». Під час інтерв'ювання керівництво університету, гарант, директор ННІ та представники студентського самоврядування засвідчили, що запровадження диференційованого підходу до системи оцінювання результатів поточного та підсумкового контролю відбулося з ініціативи здобувачів. Випадків оскарження процедури і результатів контрольних заходів на ОП, що акредитується не було, це підтверджено студентами та представниками студентського самоврядування, співробітниками університету. Разом з тим голова Студентської ради університету засвідчив факт позитивного вирішення звернення до адміністрації щодо перездачі екзаменів студента з іншої ОП.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику щодо дотримання академічної доброчесності регулює Кодекс академічної доброчесності <https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-yakist-kodex.pdf> в якому чітко та доступно висвітлені правила дотримання академічної доброчесності студентами, НПП і адміністративним персоналом. В університеті створена комісія з питань академічної доброчесності, яка реагує на порушення академічної доброчесності та покликана вирішувати спірні питання. Для всіх учасників освітнього процесу доступні інформаційні ресурси на сайті університету в рубриці Академічна доброчесність. Здобувачі підтвердили, що кожен викладач на вступній лекції обов'язково розповідає про дотримання академічної доброчесності, а також, що первинну інформацію про правила академічної доброчесності отримують в адаптаційному курсі «Школа першокурсника» <https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-1kurs.pdf> та під час проходження навчального курсу «Основи академічного письма». Разом з тим під час опитування на питання «Чи знаєте Ви, що таке академічна доброчесність і які існують форми її порушення», «Так» відповіли лише 48,3 % респондентів з числа здобувачів, «Ні» - 6,8%, «Частково» - 34,5% і «Ніколи не задумувався» -10,4%. Під час інтерв'ювання ЗВО та НПП чітко називають основні форми порушення академічної доброчесності: академічний плагіат, самоплагіат, фальсифікацію, списування, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. Процедура перевірки кваліфікаційних робіт передбачена Порядком проведення перевірки кваліфікаційних робіт та індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на плагіат (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-plagiat2.pdf>). Перевірка на плагіат кваліфікаційних робіт на даній ОП

здійснюється самим автором та керівником КР на всіх етапах її підготовки за допомогою програм «eTXT Антиплагіат», «Advego plagiatus», «Плагиата.НЕТ», які знаходяться у відкритому доступі в мережі Інтернет. З 2019 р. усі кваліфікаційні роботи передаються до електронного репозитарію та перевіряються за допомогою програми Anti-Plagiarism на базі ІЦЗВП. За порушення правил академічної доброчесності ЗВО передбачено повторне проходження оцінювання, повторне проходження відповідного ОКОП, позбавлення академічної стипендії, позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання, відрахування з університету. За порушення цих правил серед НПП можлива відмова у присудженні наукового ступеня чи вченого звання, позбавлення педагогічного звання, кваліфікаційної категорії, позбавлення права обіймати визначені законом посади. Відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти ОП, що акредитується, не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Внутрішня нормативна база ЗВО врегульовує форми, правила проведення та критерії оцінювання контрольних заходів, забезпечення об'єктивності оцінювання, процедури врегулювання конфлікту інтересів, визначає порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження та питання дотримання академічної доброчесності. Учасники освітнього процесу усвідомлюють і дотримуються процедур академічної доброчесності. В університеті постійно відбуваються заходи з популяризації політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ рекомендує продовжувати роботу з популяризації політики дотримання академічної доброчесності з огляду на результати анкетування. В рекомендаціях до виконання кваліфікаційної роботи мало уваги приділяється застереженню від академічної недоброчесності, зокрема з питань самоплагиату. ЕГ рекомендує започаткувати на ОП «Лісове господарство» підготовку комплексних кваліфікаційних робіт, поширюючи досвід інших ОП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми і правила проведення та перескладання контрольних заходів є обґрунтованими, демократичними та зрозумілими, в ЗВО наявна процедура оскарження результатів та система врегулювання конфлікту інтересів. Учасники освітнього процесу ознайомлені і дотримуються правил академічної доброчесності. Форма атестації ЗВО відповідає Стандарту. Результати проведеного експертами аналізу процедури проведення контрольних заходів, оцінювання ЗВО та дотримання академічної доброчесності надають підстави вважати, що Критерій 5 загалом відповідає встановленим вимогам рівня В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час онлайн-візиту було з'ясовано повну інформацію щодо академічної та професійної кваліфікації викладачів, задіяних у реалізації ОП. На запит ЕГ щодо уточнення інформації по НПП, залучених до реалізації ОП, відповіді не отримано, відтак ЕГ відмічає наступні виявлені під час аналізу звіту самоаналізу ОП та інтерв'ювання НПП невідповідності: 1. Кудряшова К.М. (спеціальність – Фінанси, дисципліна Основи лісоексплуатації, Біометрія, стаж – 0 років); Мамонтова Л.С. (в таблиці відсутня кваліфікація, дисципліна Лісовий кадастр), Козар С.Ф. (сумісник, не вказана кваліфікація, дисципліна Агрометеорологія). Чмель О.П. (спеціальність - Педагогіка і методика середньої освіти, дисципліна Екологія; без наукового ступеня). 2. Значну частину профільних лісівничих дисциплін викладають сумісники (Прокопенко Г.М. – Основи лісовпорядкування, Лісова таксація, Лісівництво, Лісознавство; Мачульський Г.М. (не вказана кваліфікація) – Лісова фітопатологія; Потоцька С.О. – Ботаніка) 3. Відсутня інформація щодо спеціальності за науковим ступенем наступних НПП: гарант програми – Селінний М.М.; Кудряшова К.М; Корма О.М, Мачульський Г.М., Потоцька С.О., Козар С.Ф., Денисова Н.М. 4. На запит ЕГ уточнено інформацію щодо планового навантаження сумісників, які викладають на ОП (зовнішні, внутрішні) – Мамонтова

Л.С., Прокопенко Г.М., Мачульський Г.М., Потоцька С.О. – встановлено, що обсяг навантаження зовнішніх сумісників становить 240 годин за умов погодинної оплати праці. До реалізації ОП «Лісове господарство» не залучено жодного доктора наук за спеціальністю.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

За наведеними в звіті самоаналізу відомостями та на основі аналізу нормативної бази ЗВО, ЕГ відзначає, що конкурсний відбір є прозорим, проводиться у визначені терміни та у відповідності до вимог, встановлених законодавством та відповідно Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників у Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-kv-vakant.pdf>. Для проведення конкурсного відбору створюється конкурсна комісія, відбір здійснюється на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. За результатами конкурсного відбору з НПП укладаються трудові договори на відповідні терміни. Під час конкурсного відбору необхідний рівень професіоналізму викладачів ОПП забезпечується врахуванням таких наступних вимог: наявність наукового ступеня та/або вченого звання; якісний та кількісний склад наявного науково-педагогічного доробку, який відповідає навчальній дисципліні, що ним викладається; відповідність п.30 Ліцензійних умов. Під час роботи ЕГ уточнено інформацію щодо конкурсного відбору доцентів Кудряшова К.М. (стаж – 0 років), Шевченко Л.А. (без ступеня, стаж – 0 років) та викладача Бондар І.М. (без ступеня, стаж – 18 років) – процедура конкурсу детально озвучена начальником відділу кадрів на додатковій зустрічі, проте вищезазначені НПП (Кудряшова К.М. та Шевченко Л.А.) на запланованій зустрічі не змогли детально розповісти про процедуру конкурсного відбору на ОП «Лісове господарство».

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЕГ в процесі роботи ознайомила з рецензіями та відгуками роботодавців на ОП Лісове господарство (https://op.stu.cn.ua/files/reviews/Resenzii_OPP_Lisove_bakalavr.PDF, https://op.stu.cn.ua/files/reviews/Recenziia_205_lisove_bakalavr.pdf, https://op.stu.cn.ua/files/reviews/Resenziia_205%20lisove_bakalavr1.pdf), позитивні відгуки було підтверджено під час онлайн-зустрічі. Кафедра співпрацює з роботодавцями, проводяться зустрічі з їх представниками. Представники роботодавців проводять додаткові заходи для здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/kthv/>). Також стейкхолдери залучаються до роботи з здобувачами освіти під час проходження ними виробничої практики. В процесі онлайн-зустрічі з роботодавцями (Землянко Д.Г, Крупеник М.Ф. Полубень М.В., Фурс А.Г.) встановлено, що до організації та реалізації освітнього процесу залучаються керівники та спеціалісти лісогосподарських підприємств через здійснення ними перегляду та рецензування ОП, керівництва проходженням виробничих практик з можливістю подальшого працевлаштування випускників ОП «Лісове господарство».

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

В університеті розроблено Положення про організацію та проведення гостьових лекцій у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<http://surl.li/ktia>). Під час реалізації ОП «Лісове господарство» студенти мають змогу відвідати профільні лісогосподарські підприємства, отримати консультації фахівців, також освітню програму «Лісове господарство» реалізують викладачі, які мають практичний досвід роботи (Корма О.М., Прокопенко Г.М. (сумісник). Проте, на думку ЕГ, активне залучення зовнішніх сумісників без ступеня (за умов погодинної оплати праці) до викладання значної кількості фахових дисциплін, що забезпечують здобуття основних ПРН, дещо знижує якість реалізації ОП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Підвищення кваліфікації НПП університету регламентується Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-pidv-kval.pdf>. Під час інтерв'ювання фокус-груп встановлено, що викладачі ОП проходять підвищення кваліфікації у вищих навчальних закладах (також на запит ЕГ наведено підтверджуючі документи), відтак ЕГ рекомендує НПП проходити підвищення кваліфікації та стажування і на виробництві, чим також буде забезпечуватися залучення представників фахівців лісового господарства до освітнього процесу на ОП «Лісове господарство». Викладачі кафедри аграрних технологій та лісового господарства та кафедр, які забезпечують реалізацію ОП Лісове господарство, беруть участь в наукових конференціях, в тому числі

міжнародних (Тимошенко О.П. https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/tezy_mignarod_konf_ozelenen.pdf; Круподеря Ю.О. <https://www.stu.cn.ua/media/files/conference/nt18-t.pdf>; Тимошенко О.П., Бондар І.М. http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/13289/1/Barna_Chernigiv%202018.pdf), проте на думку ЕГ слід підсилити участь НПП саме в профільних конференціях, які стосуються проблем та розвитку лісового господарства.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Відмічено, що стимулювання викладацької майстерності закладом вищої освіти виражене у формі фінансової підтримки науково-педагогічних працівників, зокрема оцінки їх за рейтинговою системою відповідно Положення про щорічне оцінювання науково-педагогічних працівників і кафедр Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/p-ocinnpp3.pdf>) та доплат до посадового окладу, преміювання тощо відповідно умов Колективного договору трудового колективу та адміністрації Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/koldog20.pdf>). Під час інтерв'ювання фокус-груп НПП зазначили, що за публікації статті у виданнях наукометричних баз Scopus або Web of Science співробітникам виплачується премія, також встановлено задоволеність НПП рейтинговою системою оцінки їх діяльності, що, на їхню думку, сприяє всебічному розвитку та стимулює до вдосконалення і саморозвитку.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

В університеті чітко регламентована та налагоджена прозора процедура конкурсного відбору науково-педагогічних працівників. НПП співпрацюють із роботодавцями, зазначено та стимулювання викладачів за публікації результатів у виданнях наукометричних баз Scopus або Web of Science та за рейтинговою системою. Відмічено залучення до реалізації ОП «Лісове господарство» НПП з практичним досвідом роботи. Випускова кафедра плідно співпрацює з роботодавцями, проводяться зустрічі з їх представниками.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

На запит ЕГ закладом не уточнена інформація щодо НПП, які залучені до реалізації ОП у розрізі дисциплін (п.6.1). У наведених у звіті самоаналізу інформації щодо відповідності викладачів ліцензійним умовам частково не зазначені спеціальності, підвищення кваліфікації тощо. В реалізації ОП залучені зовнішні сумісники (6 осіб), НПП без ступеня (2 особи) та НПП без досвіду науково-педагогічної роботи (2 особи), що на думку ЕГ потребує покращення задля спроможності випускової кафедри реалізовувати ОП «Лісове господарство» в ЗВО. ЕГ рекомендує залучити до реалізації ОП доктора наук з відповідної спеціальності, що підсилить не тільки ОП «Лісове господарство», а і, відповідно, наукову роботу на випусковій кафедрі.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Із врахуванням численних слабких сторін по Критерію 6, які детально викладені у звіті ЕГ, Критерій відповідає рівню Е.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси забезпечують досягнення визначених ОП «Лісове господарство» цілей та ПРН. Всі ОК за даною ОП забезпечені навчально-методичними матеріалами, які розміщені у системі дистанційного навчання Moodle, що було продемонстровано гарантом під час дистанційного огляду матеріально-технічної бази. Бібліотека закладу забезпечує вільний доступ до документів, періодичних видань, навчально-методичних

матеріалів, надається можливість користуватися електронним каталогом (<https://bit.ly/3eBnABi>); електронним архівом (<http://ir.stu.cn.ua/>) який отримав власний міжнародний стандартний серійний номер ISSN 2415-363X та нараховує більш ніж 8000 документів; відкритим реєстром періодичних видань та деякими електронними версіями журналів (<https://bit.ly/3lbUR7n>), як зазначила директорка бібліотеки Мороз Н. В. для ОП «Лісове господарство» передплачуються «Лісовий і мисливський журнал», «Лісовий вісник» та ін. Бібліотека пропонує вільний доступ до ресурсів Scencedirect (<https://bit.ly/3cqaCDD>) також до ресурсів баз даних Web of Science та Scopus (<https://bit.ly/3eBaHqL>). Університет забезпечений навчальними приміщеннями із мультимедійним обладнанням для проведення лекційних та практичних занять, функціонує комп'ютерний клас, є безкоштовний доступ до мережі Інтернет (Wi-Fi). На сервері ЗВО розміщено ліцензійні програми: Microsoft Open License, Галузева інформаційно-телекомунікаційна система «Електронний облік деревини. Winforstpro-Україна». Заклад забезпечений навчальними корпусами із відповідними лабораторіями, зокрема під час огляду МТБ експертній групі було продемонстровано навчально-наукову лабораторію екологічно-сталого природокористування, лабораторію для проведення занять з хімії, мікробіології, фітопатології, тематичну аудиторію «Біології та охорони лісу». За словами представника відділу матеріально-технічного постачання Горленко Л. В. оновлення МТБ здійснюється за рахунок держбюджету. Освітній процес за ОП «Лісове господарство» здійснюється також на території НВД «Деснянка» та СОБ «Фортуна», що продемонстровано під час огляду МТБ. Здобувачі забезпечені місцями у гуртожитках (де наявні кімнати відпочинку, тепла вода, пральні машини) і мають доступ до соціальної інфраструктури (спортивних майданчиків, студентської їдальні, кафе), що також засвідчено під час онлайн-зустрічей.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Результати онлайн-зустрічей з усіма учасниками освітнього процесу показали, що університет забезпечує безоплатний вільний доступ НПП і здобувачів до інфраструктури та ресурсів, які необхідні для навчання, викладання та проведення наукової діяльності в межах ОП. НПП і здобувачі можуть безкоштовно користуватися бібліотекою, комп'ютерами, Wi-Fi та рештою складових матеріально-технічного забезпечення університету. Закладу надано послуги із забезпечення доступу до електронних наукових баз даних Scopus та Web of Science (<https://bit.ly/3eBaHqL>). Здобувачі та НПП мають можливість користуватися лабораторним обладнанням, використовувати потенціал дослідних полів «Деснянка» та «Фортуна» – зазначили обидві фокус-групи під час зустрічей із експертами. Усі необхідні умови для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП ЗВО забезпечує безоплатно. Здобувачам надається можливість проживання у гуртожитках де вони забезпечені усіма комфортними умовами (наявність теплої води, безкоштовні пральні машини, кімнати відпочинку, Wi-Fi). Варто, також відмітити, що для розвитку індивідуальної траєкторії здобувачів заклад надав студентському самоврядуванню власний бюджет, 40% якого обов'язково мають використовуватись на розвиток науки, решта – на потреби здобувачів. ЕГ відмітила наявність власних фахових видань <https://www.stu.cn.ua/staticpages/fahovividannya/>, проте вони стосуються інших спеціальностей, зокрема технічних наук та технологій, проблем і перспектив економіки та управління, проблем соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія та актуальних проблеми юридичної науки та практики.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище, створене в Національному університеті «Чернігівська політехніка», є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психологічне здоров'я), що характеризується суворим дотриманням норм техніки безпеки і санітарно-гігієнічних норм, регулярним проведенням інструктажів з техніки безпеки для НПП і здобувачів вищої освіти, пропагуванням здорового способу життя та занять спортом. Проводяться планові та позапланові інструктажі з техніки безпеки, охорони праці для здобувачів та НПП та допоміжного персоналу, ведуться журнали інструктажів, лабораторії оснащені захисним обладнанням та інструментами, що продемонстровано під час онлайн-зустрічей. Університет також дбає і про психологічне здоров'я здобувачів, що з'ясувалося під час зустрічі із керівником психологічної служби університету Філіпович В. М., яка зазначила про регулярне проведення тренінгів, занять із психологічної етики (<https://bit.ly/3lfAyFO>) а також про те, що у здобувачів є можливість отримати консультацію, написавши листа на електронну поштову скриньку психологу, або зателефонувавши за відповідним номером, що підтверджено під час зустрічі із здобувачами. Послуги безоплатні і конфіденційні. Враховуючи карантинні умови в університеті були введені певні норми, що засвідчено під час дистанційних зустрічей із адміністрацією, здобувачами та комендантом гуртожитку. Навчальні корпуси, гуртожитки охороняються цілодобово, вхід можливий лише по перепустках або студентських квитках. Обов'язково здійснюється систематичний контроль за санітарним станом гуртожитку, їдальні, буфету та ін. Зустріч із представниками студентського самоврядування та здобувачами вищої освіти на ОП засвідчила у цілому про задоволеність студентів освітнім середовищем.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В університеті створені і достатньо продуктивно функціонують механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, які сформовані в цілісну систему. На сьогодні цілком достатніми є освітня підтримка в університеті, що реалізується через ректора університету (під час зустрічі ректор зазначив, що здобувачі можуть звертатися у будь-який час), гаранта ОП, викладачів дисциплін шляхом надання освітніх послуг; забезпечується необхідними комунікаціями, обладнанням, приладами, комп'ютерною технікою, ліцензійним програмним забезпеченням, навчально-методичними матеріалами, науково-методичною літературою, які розміщені на платформі Moodle а також на офіційному сайті університету (<https://www.stu.cn.ua/news/1/>). Консультаційна підтримка надається також гарантом ОП та куратором групи про що засвідчили здобувачі, консультація щодо практики та працевлаштування здійснюється Відділом з питань працевлаштування, практики та зв'язків з громадськістю Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://robota-chntu.stu.cn.ua/>), що з'ясувалося під час зустрічі із завідувачем даного відділу Петрик О. Л. Консультаційну та організаційну підтримку здобувачі отримують і від органів студентського самоврядування, діяльність яких активно охоплює усі сфери студентського життя, про що експертна група довідалась під час дистанційних зустрічей із здобувачами та представниками студентського самоврядування (<https://studrada.stu.cn.ua/>). Для інформаційної підтримки працює навчально-науковий інформаційно-обчислювальний центр, який веде наповнення сайту університету, де розміщується уся інформація щодо освітнього процесу. Соціальну підтримку здобувачі університету отримують від психологічної служби (<https://www.stu.cn.ua/staticpages/psihosluzba/>), куди вони можуть звернутись анонімно. Діяльність служби характеризується проведенням інформаційних бесід, тренінгів, навчальних занять із психології. Рівень задоволеності (визначено шляхом анкетування у групах ЛС-191 та ЛС-171) здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань становить: освітньою – 95,8%, організаційною – 91,7%, інформаційною – 87,5%, консультативною – 93,8%, соціальною – 87,5% (<https://bit.ly/3lgziyd>). Також, аналіз проведеного анкетування висвітлено на засіданні кафедри аграрних технологій та лісового господарства (протокол № 8, від 24.01.2020р.; протокол № 9, від 12.02.2021р.).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Національний університет «Чернігівська політехніка» створює достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами, що регулює Центр інклюзивної освіти відповідно до «Положення про центр інклюзивної освіти в Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://bit.ly/3tdont9>). Під час дистанційного візиту експертна група переконалась у наявності пандусів, підйомних платформ, ліфтів та спеціально обладнаної санітарної кімнати, ізолятора. Проте, експертна група радила б у навчальних корпусах на першому поверсі облаштувати спеціальні навчальні кімнати для осіб з особливими освітніми потребами. У закладі для даних осіб може надаватися окремий індивідуальний супровід, що регламентується розробленим «Порядком супроводу (надання допомоги) особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://bit.ly/30Eje4b>). Заклад, також, пропонує як варіант для маломобільних груп, а також здобувачам у кого є неповнолітні діти, отримати освіту за заочною (дистанційною) формою навчання. Прикладів навчання осіб з особливими освітніми потребами наразі немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Одним із напрямів виховної та соціальної діяльності університету є впровадження політики попередження та вирішення конфліктних ситуацій, зокрема пов'язаних із дискримінацією, корупцією, сексуальними домаганнями. Документом закладу, який врегульовує дані процедури є «Положення щодо протидії булінгу (цькуванню) у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://bit.ly/3thPENW>) де чітко вказано основні напрями та функції роботи направлені на протидію булінгу. Також, у положенні прописано, що конфлікти врегульовуються після отримання відповідного звернення до ректора Університету у письмовій формі про випадок булінгу, після чого створюється спеціальна комісія, яка розглядає справу. Порядок звернення регулює «Положення про порядок роботи зі зверненням громадян у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://bit.ly/3lcfekG>). Також, на сайті університету розміщено корисні посилання щодо теми «Стоп булінг» (<https://bit.ly/2OTAWO9>). Питання щодо попередження конфліктних ситуацій розглядає також психологічна служба закладу, про що засвідчила керівник психологічної служби Філіпович В. М. У контексті спілкування із здобувачами та представниками студентського самоврядування було з'ясовано що конфліктних ситуацій під час освітнього процесу не виникало. Для врегулювання та попередження корупційних ситуацій закладом розроблена «Антикорупційна програма Національного університету «Чернігівська політехніка», що спрямована на запобігання корупції, у тому числі на виявлення та усунення причин корупції (профілактику корупції), виявлення корупційних правопорушень, розкриття та розслідування корупційних правопорушень (<https://bit.ly/2OtIasv>). Важливою у питанні конфліктних ситуацій є участь студентського самоврядування, зустріч із яким підтвердила можливість здобувачів завжди звернутись із проблемною ситуацією та отримати її вирішення. Зважаючи на розроблену низку нормативних документів щодо політики і процедури вирішення конфліктних ситуацій та на основі дистанційної зустрічі із здобувачами, експертна група рекомендувала б закладу частіше залучати здобувачів до обговорення проблем конфліктних ситуацій та механізму їх вирішення, а також проводити анкетування щодо даного аспекту.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Учасники освітнього процесу мають вільний доступ до бібліотечних та інформаційних ресурсів університету. Наявність вільного доступу до ресурсів Sciencedirect також до ресурсів баз даних Web of Science та Scopus. Безкоштовний доступ до електронних ресурсів, який здійснюється як у комп'ютерних класах і гуртожитку, так і через підключення до локальної комп'ютерної мережі Internet за технологією Wi-Fi. Використання закладом ліцензійних програм: Microsoft Open License, Галузева інформаційно-телекомунікаційна система «Електронний облік деревини. Winforstpro-Україна». Санітарно-технічний стан усіх приміщень, навчально-лабораторних аудиторій відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. Запроваджено дистанційне навчання. Створені належні умови для реалізації безпечного освітнього середовища, проведення освітньої, організаційної та інших форм підтримки здобувачів освіти, а саме відсутність проявів дискримінації здобувачів ОП з боку викладачів та менеджменту закладу та наявність чітких та зрозумілих процедур щодо вирішення можливих конфліктних ситуацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендовано продовжити роботи зі створення технічних та нормативно-методичних умов для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами. Необхідність подальшого оновлення матеріально-технічної бази спеціальних дисциплін ОП «Лісове господарство». Потребують удосконалення, більш глибокого вивчення та висвітлення на сайті ЗВО анкетування здобувачів та аналіз їх результатів.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітній простір, організаційне, інформаційне, навчально-методичне забезпечення дозволяє проводити якісну підготовку здобувачів за даною ОП. Наявність дослідних полів, лабораторного обладнання, технологічне забезпечення навчального процесу відповідає всім вимогам у сфері надання освітніх послуг. Під час дистанційної зустрічі із здобувачами виявлено достатній рівень задоволеності ними різними видами підтримки з боку університету. Скарги, що пов'язані з дискримінацією, сексуальними домаганнями чи корупцією, у межах реалізації ОП не виявлено, проте передбачені дієві процедури їх врегулювання. Загалом, ЕГ відмічає відповідність Критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються в даному університеті «Порядком розробки, затвердження, моніторингу та закриття освітніх програм у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://bit.ly/3qJp3I5>) де чітко прописано процедури та календарний графік щодо процесу розроблення та оновлення ОП. Процедура перегляду, оновлення, затвердження ОП відбувається згідно даних нормативів: після врахування усіх пропозицій залучених стейкхолдерів робоча група вносить зміни до ОП, потім передає у відділ методичної роботи, акредитації та ліцензування для проведення внутрішнього аналізу, після проведеного аналізу відбувається повторне доопрацювання ОП (за необхідності) і затвердження ОП. Перегляд ОП «Лісове господарство» відбувся двічі, у 2018 р. із врахуванням вимог затвердженого стандарту (витяг з протоколу №7, від 12.02.2019р.) та у 2020 р. (витяг з протоколу №8, від 24.01.2020р.) – враховуючи студентські опитування (анкети та протоколи засідань кафедр, де розглядалися аналізи проведених анкетувань, відгуки випускників, рецензії роботодавців (головний лісничий «Добрянський лісгосп» Денис Землянко; лісничий Семенівського лісництва Штаба М. П.; директор ДП «Ріпкирайагролісгосп» Фурс А. Г.) додаються до відомостей СО. Під час дистанційних зустрічей із керівником сектору систем менеджменту якості вищої освіти Прибисько І. О., начальником відділу методичної роботи, акредитації та ліцензування Войтенком В. П. експертна група переконалась у дієвості вищевказаної нормативної бази у процедурах розроблення, затвердження, моніторингу ОП: заклад послідовно дотримується даних нормативів, а керівники відповідних підрозділів на основі проведених засідань, моніторингу ОП, передають гарантам інформацію та рекомендації щодо покращення якості

ОП. Для більшої прозорості та доступності експертна група рекомендує університету розміщувати звіти про проведення внутрішньої акредитації ОП на офіційному сайті закладу, на сторінках відповідних підрозділів із питань забезпечення якості освіти.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В університеті практикується залучення здобувачів ОП до процесів внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, про що свідчить отримання періодичного зворотного зв'язку від здобувачів у вигляді анкетувань (<https://bit.ly/2PXvoTn>, <https://bit.ly/3qLxoej>, <https://bit.ly/3eE4ZVg>, <https://bit.ly/2Q5cVo7>), результати проведених анкетувань розглядаються на засіданнях Ради з якості <https://bit.ly/3rQMlrw>, та на засіданнях кафедри аграрних технологій та лісового господарства (витяг з протоколу № 8, від 24.01.2020р.; витяг з протоколу № 9, від 12.02.2021р., витяги наведено ЕГ у відповідь на запит). У ході інтерв'ю здобувачі та викладачі підтвердили факт проведення анкетувань. Однак, проведені анкетування для здобувачів даної ОП містять питання щодо якості сформованої освітньої програми «Лісове господарство», питання задоволеності освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою під час навчання, питання вибірковості та поняття «академічної доброчесності», тому пропонується розширити тематику, зокрема щодо рівня задоволеності бібліотечними фондами, рівня задоволеності практичною підготовкою тощо. За результатами анкетувань та опитувань здобувачів, випускників, переглядаючи ОП, були враховані їх пропозиції щодо розширення переліку вибіркових дисциплін, а саме включено «Історія української культури», «Корпоративна культура», «Комунікаційний менеджмент», Тренінг-курси «Психологія ділових відносин», «Лідерство та team-building», «Креативне мислення та інтелектуальна власність» (перелік усіх запропонованих дисциплін вказано у витязі із протоколу № 8, від 24.01.2020р. засідання кафедри), а також надано можливість обирати освітні компоненти із інших освітніх програм. Важливу роль у внутрішньому забезпеченні якості в університеті відіграє студентське самоврядування (<https://bit.ly/3eChCQt>), експертна група, враховуючи дистанційну зустріч із представниками студентського самоврядування, зазначає їх широкий спектр діяльності, зокрема студентське самоврядування долучається до розроблення та проведення анкетувань, залучаються до засідань Ради із якості, активну участь беруть у виховній діяльності здобувачів, цікавою є практика куратора від студентства (тьютери), яку започаткувало студентське самоврядування для першокурсників. Варто, також відмітити, що для розвитку індивідуальної траєкторії здобувачів заклад надав студентському самоврядуванню власний бюджет, 40% якого обов'язково мають використовуватись на розвиток науки, решта – на потреби здобувачів. Відповідно до «Положення про студентське самоврядування» (<https://bit.ly/2Ngajmb/>) представники студентського самоврядування можуть вносити пропозиції щодо змісту навчальних планів і освітніх програм.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Залучення роботодавців до процесу забезпечення якості освітнього середовища а також до перегляду змісту ОП відбувається зокрема через рецензування освітньої програми. ОП «Лісове господарство» переглядалась головним лісничим «Добрянського лісгоспу» Землянко Д. Г., лісничим Семенівського лісництва Штабою М. П. та директором ДП «Ріпкирайагролісгосп» Фурсом А. Г., усі надали позитивні рецензії на ОП (https://op.stu.cn.ua/view/total_view.php). Під час дистанційної зустрічі із роботодавцями експертна група переконалась у тому, що роботодавці дійсно знайомі із ОП, долучаються до її обговорення, але не на постійній основі а на певних зустрічах. Роботодавці зацікавлені у випускниках даної програми, та підтримують пропозицію дуальної освіти та готові працювати у даному напрямку, заявили Землянко Д. Г. та Полубень М. В. Також представники від роботодавців були долучені до засідання кафедри аграрних технологій та лісового господарства (витязі з протоколу № 8, від 24.01.2020р.) де виступи директор ДП «Ріпкирайагролісгосп» Фурс А. Г. із пропозицією збільшити кількість практичної підготовки (кількість практики була збільшена на 6 кредитів), також ним запропоновано приділити більше уваги мисливствознавству (ОК «Основи лісомисливського господарства» була перенесена у обов'язків блок вивчення дисциплін), наголошено було на приділенні уваги системі захисно-водоохоронних властивостей лісів, що є актуальним щодо розвитку сталого лісового господарства регіону. Пропозиції роботодавців були підтверджені під час онлайн-зустрічі із ними. Проаналізувавши залучення роботодавців до перегляду змісту ОП, та забезпечення її якості, експертна група рекомендувала б закладу практикувати надання дуальної форми здобуття освіти.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників за даною ОП здійснюється у закладі через спеціально створений відділ з питань працевлаштування, практики та зв'язків з громадськістю (<https://roboata-chntu.stu.cn.ua/work/>). Експертна група, під час спілкування із керівником даного відділу Петрик О.Л. дізналась, що інформація щодо планів працевлаштування здійснюється у період завершення останнього року навчання, інформування студентів щодо певних вакансій здійснюється через старост, кураторів,

завідувачів кафедр, студентську раду та соціальні мережі, інформація щодо працевлаштування випускників вноситься до єдиної бази даних АСУ ВНЗ. Зустріч із випускниками дозволила підтвердити, що їх зв'язок із закладом не втрачений, вони неодноразово можуть звертатися до гаранта ОП, НПП. Процедура збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників кафедри проводиться через опитування в соціальних мережах, телефонне опитування, особисте спілкування, що підтвердили самі випускники.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Для виявлення недоліків в освітній програмі в університеті функціонує відділ методичної роботи, акредитації та ліцензування, який організовує внутрішню акредитацію освітніх програм відповідно до «Положення про внутрішню акредитацію освітніх програм у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://bit.ly/3qNoVo3>). За результатами даної акредитації формується звіт, який надсилається гаранту ОП для врахування усіх зауважень. Також, система забезпечення якості університету передбачає засідання Рад з якості, однією із функцій якої є експертизи освітніх програм, аналізу результатів опитувань (анкетувань) здобувачів вищої освіти, викладачів та стейкхолдерів з питань якості організації освітнього процесу в університеті (<https://bit.ly/3oIY1WA>). На засіданнях ради розглядалися питання змін на основі проведених анкетувань. Зокрема змінено процедуру вибору дисциплін (обговорено та підтверджено під час онлайн-зустрічі із здобувачами), відмінено паперові форми запису та запропоновано для використання систему дистанційного навчання Moodle. Враховано пропозиції здобувачів і щодо умов проживання в гуртожитку (ремонт душових кімнат, вбиралень, встановлення безкоштовних пральних машин, відкриття буфету в гуртожитку №1) – <https://bit.ly/2OvRVX9>. Реагування на недоліки здійснюється і в процесі залучення стейкхолдерів до перегляду змісту ОП та врахування їх думки, зокрема за пропозицією роботодавців та здобувачів кількість практики була збільшена на 6 кредитів, також ними було запропоновано приділити більше уваги мисливствознавству що послуговувало перенесенню у обов'язковий блок вивчення дисциплін ОК «Основи лісомисливського господарства». Також за результатами процедури внутрішнього забезпечення якості закладом було прийнято рішення розробити «Положення про школу першокурсника»; розробити сервіс електронного кабінету ЗВО з можливістю його завантаження як електронного додатку через Play Market, App Store, також гарантом під час дистанційних зустрічей зазначалося про плани розглянути питання щодо формування освітніх програм та навчальних планів за дуальною формою навчання з 2021-2022 н.р.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Лісове господарство» проводиться вперше, проте, як зазначило керівництво ЗВО, враховувались рекомендації надані під час акредитації підготовки фахівців освітнього ступеню «бакалавр» галузі знань 0901 «Сільське господарство і лісівництво» напряму підготовки 6.090103 «Лісове і садово-паркове господарство». Зокрема розширено інструктивно-методичне забезпечення курсів, збільшено видавництво навчальних посібників (<https://smm.stu.cn.ua/nauch-dialn/>), активізовано профорієнтаційну роботу закладу, збільшено бібліотечні фонди на 32 найменування підручників і посібників загальною кількістю 60 примірників, тільки за 2020 рік придбано 11 підручників і посібників, що зазначалося і під час дистанційних зустрічей фокус-груп. Експертною групою, також враховано те що відбулися позитивні зміни після акредитації інших освітніх програм в контексті забезпечення якості, зокрема, врегульовано процедуру перегляду та затвердження ОП, розроблено «Порядок розробки, затвердження, моніторингу та закриття освітніх програм у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://bit.ly/3qJp3I5>) де чітко прописано процедури та календарний графік щодо процесу розроблення та оновлення ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Вивчення документів ЗВО та спілкування зі стейкхолдерами показало, що здобувачі, НПП, адміністрація, допоміжний персонал сприймають політику та процедури забезпечення якості вищої освіти як корисні та готові долучатися до їх удосконалення. Університетом розроблено низку положень, які регламентують діяльність спрямовану на забезпечення якості це і положення щодо академічної доброчесності; положення щодо моніторингу, перегляду, затвердження ОП; положення щодо організації опитувань стейкхолдерів; положення щодо перевірки залишкових знань; положення про інформаційний центр запобігання плагіату (<https://www.stu.cn.ua/staticpages/pi-yakist/>). Під час інтерв'ювання здобувачів за ОП, представників студентського самоврядування, роботодавців, науково-педагогічного персоналу відчувається зацікавленість у покращенні освітнього процесу, виявленні недоліків та пошук шляхів їх усунення. Професійні навички викладачів удосконалюються за рахунок підвищення кваліфікації у провідних установах. У закладі функціонує Рада із забезпечення якості до якої входять НПП, здобувачі, роботодавці (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/p-yakist-rada1.pdf>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В Національному університеті «Чернігівська політехніка» процес розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регламентується діючими положеннями. Функціонує рада із забезпечення якості освіти, яка забезпечує впровадження, функціонування та постійне удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти відповідно до регламентуючих документів. До моніторингу ОП залучаються здобувачі, що підтверджено при онлайн-зустрічі, ознайомленням з результатами анкетувань та наданими скан-копіями витягів із протоколу засідання кафедри та Ради забезпечення якості. Під час зустрічей підтверджено ефективну співпрацю з роботодавцями, які також залучені до процедури перегляду ОП «Лісове господарство». Представниками академічної спільноти університету підтверджено сформовану культуру якості, яка сприяє постійному удосконаленню ОП та освітньої діяльності за нею.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Із метою забезпечення більш тісного зв'язку із зовнішніми стейкхолдерами рекомендовано покращити онлайн-форми анкетування для роботодавців і випускників, що дозволить залучати стейкхолдерів різних регіонів України та світу до процесу вдосконалення ОП, також розширити тематику анкетувань для здобувачів. Рекомендації ЕГ для покращення інформативності зацікавлених осіб: розмішувати таблицю із чіткими пропозиціями від стейкхолдерів щодо вдосконалення ОП на офіційному веб-сайті також розмішувати звіти проведення внутрішньої акредитації ОП. Для зручності разом із проектом ОП рекомендовано розмішувати електронну адресу, куди всі бажаючі учасники освітнього процесу можуть надсилати свої бачення у розвитку та зауваження до ОП. Для розширення кола взаємодії ЗВО та роботодавців експертна група рекомендує створити Раду роботодавців та проводити її регулярні засідання.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Вимоги щодо забезпечення якості освіти за ОП виконуються у повному обсязі, проводяться заходи щодо вдосконалення організаційних процедур внутрішнього забезпечення якості освіти та усунення виявлених недоліків під час опитування стейкхолдерів. До моніторингу та перегляду ОП залучаються всі стейкхолдери. Представниками академічної спільноти університету підтверджено сформовану культуру якості, яка сприяє постійному удосконаленню ОП та освітньої діяльності за нею. Водночас рекомендовано систематизувати пропозиції учасників освітнього процесу щодо вдосконалення ОП, розмішувати їх на офіційному веб-сайті. Експертна група встановила загальну відповідність всіх підкритеріїв Критерію 8 встановленим вимогам. Вважаємо вищезазначені рекомендації та недоліки несуттєвими, тому загальна оцінка за рівнем відповідності складає В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У Національному університеті «Чернігівська політехніка» права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюють наступні документи: «Статут національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/statut.pdf>), «Кодекс корпоративної культури Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/kodeks-kk.pdf>), що містить перелік ключових положень щодо деонтологічних принципів діяльності, розвитку та взаємодії всіх науково-педагогічних та інших співробітників, здобувачів вищої освіти, «Правила внутрішнього розпорядку» (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/pravila-vn-rozp.pdf>), якими встановлюється внутрішній розпорядок у закладі, основні права та обов'язки осіб, які залучені до освітнього процесу. На сайті університету розміщена також «Організаційна структура управління університету» (<https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/nzop/orgstruktura.pdf>). Наведені документи та інші нормативно-правові документи з освітньо-наукової діяльності розміщуються у вільному доступі на офіційному сайті університету у розділі «Нормативна база» (<https://www.stu.cn.ua/staticpages/public-info/>). Усі нормативи прописані у документах дотримуються, що проаналізовано ЕГ і в ході інтерв'ювання.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Проект ОП «Лісове господарство» знаходиться на офіційній сторінці кафедри аграрних технологій і лісового господарства (<https://bit.ly/3tiqm2f>) у відкритому доступі. Під час дистанційних зустрічей фокус-груп здобувачів і представників академічної спільноти підтверджено розміщення проекту ОП на веб-сайті у термін не пізніше, ніж за місяць до затвердження. Також, можливість ознайомитись із проектом ОП та внести власні пропозиції, звернувшись при цьому до гаранта ОП чи проектної групи. Проте, для зручності, ЕГ рекомендує, разом із проектом ОП розміщувати електронну адресу, куди всі бажаючі учасники освітнього процесу можуть надсилати свої бачення та зауваження до ОП і розміщувати на сайті таблицю із пропозиціями стейкхолдерів, щодо якості ОП. Наразі на сайті Національного університету «Чернігівська політехніка» у розділі структура університету на сторінці кафедри аграрних технологій та лісового господарства ННІ бізнесу, природокористування і туризму можна ознайомитися з проектом ОП «Лісове господарство» на 2021 рік. Слід відмітити, що всі навчальні матеріали розміщені на сайті університету (вкладка дистанційне навчання (<https://eln.stu.cn.ua>), що на думку ЕГ унеможлиблює знайомство з складовими ОП стейкхолдерів через відсутність облікових записів у системі Moodle.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://www.stu.cn.ua/index.html>) зокрема у розділі «Освітні програми та навчальні плани» (https://op.stu.cn.ua/view/total_view.php) розміщено точну та достовірну інформацію про освітню програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін та суспільства, розміщено ОП за роками її оновлення, навчальні плани відповідно до програм, відгуки (рецензії) стейкхолдерів а також накази відповідно до яких вносилися зміни до ОП https://op.stu.cn.ua/view/total_view.php. Також, ОП розміщена на сторінці кафедри аграрних технологій і лісового господарства (<https://bit.ly/3gM1hfW>). Перелік дисциплін які пропонуються для вивчення на даній ОП, розроблені силабуси до них та робочі програми розміщені у системі дистанційного навчання Moodle із обмеженим доступом, тому ЕГ рекомендує університету розмістити перелік ОК даної ОП, а також розроблені силабуси (робочі програми) до них, зокрема, ті, які пропонуються для вільного вибору у відкритому доступі, на сайті університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Наявність чітких та зрозумілих правил та процедур щодо регулювання прав та обов'язків учасників освітнього процесу визначаються відповідними положеннями та є доступними. Дотримання вимог щодо своєчасного оприлюднення освітньої програми, зокрема її проекту на офіційному сайті університету, зміст якої містить достовірну інформацію та дозволяє усім зацікавленим сторонам приймати участь в її обговоренні та оновленні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендації від ЕГ: для зручності рекомендує, разом із проектом ОП розміщувати електронну адресу, куди всі бажаючі учасники освітнього процесу можуть надсилати свої бачення та зауваження щодо ОП; також розміщувати таблицю із запропонованими пропозиціями щодо змісту ОП; рекомендовано ЕГ створити окрему сторінку по забезпеченні якості, де зосереджувати діяльність Ради із забезпечення якості, відділу методичної роботи, акредитації та ліцензування; розмістити усі ОК даної ОП, зокрема, і ті, які пропонуються для вільного вибору, у відкритому доступі на сайті університету разом з розробленими силабусами (робочими програмами) до них.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на вищенаведені сильні сторони та позитивні практики, які базуються на чітких і зрозумілих правилах і процедурах щодо врегулювання прав та обов'язків учасників освітнього процесу, на вчасному публічному

інформуванні всіх стейкхолдерів щодо освітнього процесу, а також на дотриманні вимог вчасного розміщення проекту ОП, оперуючи незначними слабкими аспектами та рекомендаціями ЕГ які стосуються, зокрема, оприлюднення таблиць із пропозиціями стейкхолдерів щодо вдосконалення ОП «Лісове господарство», створення окремої сторінки на сайті, щодо забезпечення якості, а також, розміщення усіх ОК та розроблених силабусів (робочих програм) у відкритому доступі на сайті університету, експертна група зазначає, що ОП загалом відповідає Критерію 9 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	E
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Пузріна Наталія Василівна

Члени експертної групи

Дудюк Володимир Степанович

Сідлецька Оксана Миколаївна